

[Viggo Starcke.]

århundrede i alt kun 120 mill. kr. I dag er de vokset til op mod 4 000 mill. kr., og nu ønsker man skatter stærkt op i nærheden af 5 milliarder til stat, amt og kommuner. Tager man hensyn til kronens faldende værdi og til befolkningens voksende antal, er skatterne fra 1909 steget, målt i vor tids krone, fra 600 kr. pr. familie til 4 000 kr. pr. familie, og nu ønsker man dem op på henimod 5 000 kr. pr. familie.

Vi mener, at skatter skader. Vi mener, at de rammer dygtighed, flid, initiativ og sparsommelighed. Vi mener, at de rammer ungdommen, at de rammer den arbejdende, producerende del af befolkningen, og derved hemmer skatterne arbejdslyst, foretagsomhed, produktion, sparsommelighed og investering. De er med til at tage humøret fra menneskene.

Vi må holde befolkningen hårdt, sagde den højtærede finansminister fornylig her i tinget. Ministeriet må først prøve at indskrænke det offentliges forbrug; lad os se resultaterne heraf og så holde administrationen hårdt. Ministeriet bør først skære ned på monopolers og spekulanters ufortjente indtægter, før det tør fremtræde som dem, der vil holde befolkningen hårdt.

Skatter nedsætter arbejdslysten, og det giver mindre produktion og giver derigennem mindre eksport, så at vi får mindre import, medens frigivelse af erhvervslivet og handelen vil føre arbejdslysten og have den helt modsatte virkning.

Den højtærede finansminister har endda en endnu ukendt buket af indirekte skatter i baghånden. Vi er fra vor side imod skatter, men ganske særlig imod indirekte skatter. De indirekte forbrugsskatter blev i sin tid indført for at skaffe indtægter til den sociale lovgivning. I dag koster vor sociallovgivning, som det væsentligt er den jævne befolkning, der nyder godt af, ca. $\frac{3}{4}$ milliard, men de indirekte forbrugsskatter, som væsentligt betales af den samme jævne befolkning, er i dag steget til omtrent det dobbelte, til $1\frac{1}{2}$ milliard, og nu vil man føre dem yderligere. Vi mener ikke det er rigtigt, at indirekte skatter har en særlig evne til at nedsætte forbruget. Hvis et menneske skal betale 20 kr. mere i skatter, har han 20 kr. mindre i købekraft, hvadenten han skal betale dem i indirekte eller i direkte skatter, men de direkte skatter mærker man, hvorimod man ikke mærker de indirekte skatter; de forløber mere i den økonomiske underbevidsthed, og derfor får de ikke den samme psykologiske virkning som de direkte skatter; derfor må man, hvis man skal

vælge mellem direkte og indirekte skatter, foretrække de direkte frem for de indirekte.

Samtidig er der sket det herhjemme, at vor prioritetsgæld er vokset fra $1\frac{1}{2}$ milliard til 10 milliarder kr., og at statsgælden og kommunalgælden, som ved århundredskiftet praktisk talt ikke eksisterede, er steget kolossalt; tilsammen er statsgælden, kommunalgælden og prioritetsgælden steget så meget, at de i løbet af det sidste halve århundrede er steget med omtrent 1 mill. kr. om dagen. Vi har fra vor side altid været imod denne voksende gældsstiftelse, fordi den skaber en kæmpekapital, som tildels er en falsk kapital, men som alligevel kræver sin rente, en rente, der andrager millionbeløb om dagen. Vi går derfor fra vor side ikke med til lån, så længe man tillader dette unaturlige rentefelt at bestå. Vi er principielt imod lån, så længe det offentlige har underskudsforretninger, som det ikke vil afhænde.

Dertil kommer de vanskeligheder, som vi har skabt os selv ved vor handelspolitik og vor pengepolitik. Den bundne handel, den tvungne handel, den statsdirigerede handel koster Danmark enorme beløb. De stigende priser på metaller og brændsel og andre importvarer er i forvejen til Danmarks ugunst, og vi har selv forøget disse vanskeligheder gennem planøkonomien, handelsaftalerne og andre foranstaltninger. Retsforbundet hævdede for over et år siden, at Englandsaftalen burde revideres, udstykkes eller opsiges. Før krigen fik vi i Danmark, hver gang vi sendte et kilo smør til England, ca. 90 kg kul i betaling. Efter devalueringen og langtidsaftalen får vi i dag i stedet for 90 kg kul kun 50 kg. Lige efter devalueringen i fjor forlangte retsforbundet derfor Englandsaftalen taget op til revision. Tidspunktet efter Englands devaluering af pundet havde været det psykologisk rigtige, men tidspunktet blev forpasset af den forrige regering. I Danmarks nuværende vanskelige situation er der også et psykologisk moment, som bør udnyttes, for hvis man ikke vil ændre Danmarks handelsvilkår, kan man ikke rette forholdene op herhjemme.

Selve kronens devaluering gik vi imod, og vi hævdede, at man burde benytte tidspunktet til at frigive handelen, så at man fjernede en af de væsentligste årsager til vore valutavanskeligheder. Vi hævdede også, at man samtidig skulle frigive kronen, så at man fik den virkelige kronekurs frem, som det så skulle være nationalbankens opgave at holde. Canada har frigivet sin dollar; det går meget godt. Det ville have været godt for Danmark, om man allerede for et år